

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 29. november 2022
(OR. en)

15269/22

SOC 652

NOTE

fra:	formandskabet
til:	delegationerne
Vedr.:	Familiepolitikens rolle i forbindelse med den demografiske udvikling i EU – Orienterende note fra formandskabet

Vedlagt følger til delegationerne en orienterende note fra formandskabet om ovenstående emne med henblik på forberedelse af frokostdrøftelsen i EPSCO-Rådet den 8. december 2022.

EPSCO-Rådet (beskæftigelse og socialpolitik)

Frokost – Familiepolitikens rolle i forbindelse med den demografiske udvikling i EU

Familierne er selve grundstenen i samfundet, og deres trivsel er afgørende for det overordnede sociale klima. Støtte til familierne er derfor altafgørende for udviklingen af samfundet. Ændringer i samfundet øger familielivets mangfoldighed. Blandt de mest betydningsfulde ændringer er stigningen i skilsmisseprocenten, i antallet af børn født uden for ægteskabet og i husstande med enlige forsørgere. Der sker også ændringer i fordelingen af ansvarsområder mellem forældrene. Alt dette stiller høje krav til inklusive familiepolitikker fra statens side.

Selv om familiepolitik ikke falder under EU's kompetence, har EU gennem en række lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger en positiv indflydelse på familierne. Disse omfatter f. eks. EU-strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025, EU-strategien for børns rettigheder og Rådets henstilling om oprettelse af en europæisk børnegaranti. I den nyligt offentliggjorte europæiske plejestrategi fremhæves betydningen af økonomisk overkommelige og tilgængelige pleje- og pasningsordninger af høj kvalitet og af støtte til formelle og uformelle omsorgspersoner. Direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv og direktivet om gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår har til formål at gøre det nemmere at forene familie- og arbejdsliv ved at gøre arbejdet mere forudsigeligt, fremme mere fleksible arbejdsordninger og styrke incitamenterne for fædre til at deltage i at yde omsorg. Midlerne fra samhørighedspolitikken og de nationale genopretningsplaner under genopretnings- og resiliensfaciliteten spiller en vigtig rolle, f.eks. med hensyn til at oprette børnepasningsmuligheder eller yde støtte til sociale tjenester og pleje.

Mange medlemsstater har oplevet et langvarigt fald i fertiliteten og en stigning i den forventede levetid, hvilket har resulteret i en aldrende befolkning og en ændret aldersstruktur i befolkningen. I 2018 nåede den forventede levetid ved fødslen op på 78,2 år for mænd og 83,7 år for kvinder. Tendensen forventes at fortsætte, hvor mænd født i 2070 opnår en gennemsnitlig levealder på 86 år og kvinder født samme år på 90 år. I 2070 vil andelen af personer på 65 år og derover udgøre 30,3 % af befolkningen (20,3 % i 2019), og personer på 80 år og derover vil udgøre 13,2 % af befolkningen (5,8 % i 2019). Det vil i højere grad belaste de sociale beskyttelsessystemer, herunder pensioner, sundhed og langtidspleje, med indvirkning på finansieringen og tilstrækkeligheden af ydelserne samt efterspørgslen efter plejepersonale. Faldet i personer i den erhvervsaktive alder gør det afgørende at udnytte alle generationers potentiale og fremme deres aktive deltagelse i samfundet.

I den forbindelse kan foranstaltninger til at opnå balance mellem arbejdsliv og privatliv, støtte til børneopdragsmuligheder, forskellige former for økonomisk støtte og et skatte- og socialsikringssystem, der ikke skaber negative incitamenter til at arbejde for sekundære forsørgere i en husstand, have en positiv indvirkning på beslutningen om at stifte familie og antallet af planlagte børn. I medlemsstaterne er der indført forskellige foranstaltninger, der skal anerkende værdien af børneopdragelse og -pasning, f.eks. i form af pensionspoint eller et børnetillæg, samtidig med at anerkendelse af de forskellige partnerskabsformer og solidaritet mellem generationerne i pensionsordningerne også drøftes.

På denne baggrund opfordres ministrene til at drøfte følgende spørgsmål:

Hvilke specifikke foranstaltninger anser du for at være afgørende i forbindelse med familiers beslutning om at få et eller flere børn og familieplanlægning? Fokuserer du på familier generelt, eller har du målrettede foranstaltninger til unge familier, familier med tre eller flere børn osv.?